

Från elevohälsa till elevhälsa – men hur?

Monika Törnsén

2010 genomfördes en studie av elevhälsan i skolan som organisation, av Centrum för skolläda-utveckling på uppdrag av Skolverket. Intervjuer med lärare, rektorer och elevhälsans olika kompetenser genomfördes i 33 grund- och gymnasieskolor i sju kommuner, i såväl kommunala som fristående skolor. Studien av elevhälsan genomfördes innan nuvarande skollag (SFS 2010:800) trädde i kraft.

När resultaten av studien speglas mot lagkraven i skollagen (2010:800) identifieras ett gap mellan verkligheten och lagkraven. Skolans uppdrag är elevers lärande och utveckling, vilket är lärares huvuduppdrag. Elevhälsan ska i sin tur stödja elevernas utveckling mot målen (SFS 2010:800). Ytterst ansvarig är rektor, som chef och pedagogisk ledare.

Studien visar att engagemanget i elevhälsoarbetet är stort, frustrationen likaså. ”Om inte solen går upp är det skolans fel” – så formuleras en upplevd förväntans- och kravbild på svensk skola att hantera elevers ohälsa.

Elevhälsans mål handlar i huvudsak om att eleverna ska trivas, vara trygga och må bra, endast i något fall om att stödja elevernas utveckling mot målen. Tyngdpunkten ligger på det åtgärdande arbetet på individnivå, medan det hälsofrämjande och förebyggande arbetet, liksom arbetet på grupp- och organisationsnivå, har lägre prioritet.

Gapet mellan verkligheten och lagkraven i skollagen utgör en utmaning. Hur kan elevhälsans professioner, lärare och rektorer arbeta tillsammans, så att elevhälsan främst arbetar hälsofrämjande och förebyggande samt stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål?